

Čj.: USTR 1-10/2016

Praha, 15. prosince 2016

Počet listů: 7

Zápis z 10. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 13. 12. 2016, 15.00 hod., ÚSTR

Rada Ústavu: Zdeněk Bárta, Emilie Benešová, Jan Bureš, Lukáš Jelínek, Michal Uhl, Eduard Stehlík

Ústav pro studium totalitních režimů: Zdeněk Hazdra, Ondřej Matějka, Michael Pelíšek, Jakub Stránský,

Omluveni: Naděžda Kavalírová, Světlana Ptáčnicková

Zápis vyhotovila: Jana Lišková

Program jednání:

1. Schválení programu
2. Verifikace zápisů z 9. jednání
3. Kontrola úkolů
4. Plán činnosti na rok 2017
5. Různé

Ad 1) Schválení programu

Předsedkyně Rady Ústavu E. Benešová zahájila v 15.07 hod. 10. jednání Rady ÚSTR v roce 2016 a omluvila pro nemoc účast N. Kavalírové. Následně přečetla program. Vzhledem k tomu, že nikdo z přítomných členů Rady Ústavu neměl k navrženému programu připomínky či návrhy k doplnění, dala E. Benešová o jeho znění hlasovat.

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisů z 9. jednání

E. Benešová vyzvala členy Rady Ústavu k vyjádření připomínek k zápisu z veřejné části 9. jednání. Připomínky nebyly vzneseny.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje zápis z veřejné části 9. jednání Rady ÚSTR v roce 2016 v předloženém znění.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

E. Benešová vyzvala členy Rady Ústavu k vyjádření připomínek k zápisu z neveřejné části 9. jednání. Připomínky nebyly vzneseny.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje zápis z neveřejné části 9. jednání Rady ÚSTR v roce 2016 v předloženém znění.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 3) Kontrola úkolů

Radě Ústavu byl předložen přehled zadaných úkolů a jejich plnění:

➤ Připravit návrh harmonogramu velké evaluace na rok 2017

E. Benešová připomněla, že většina členů Rady Ústavu se zúčastnila nedávného jednání Vědecké rady, kde byla problematika velké evaluace zevrubně diskutována. Předpokládá proto, že ředitel Ústavu Vědeckou radu zaúkoloval, aby se na přípravě koncepce evaluace podílela.

O. Matějka shrnul pro ostatní závěry z jednání Vědecké rady. Z diskuze vyplynulo, že evaluaci je rozhodně třeba provést tak, aby se vztahovala k vhodnému referenčnímu rámci. V případě ÚSTR byla jako referenční rámec doporučena Akademie věd, na které evaluace probíhá standardizovaným a tudíž pro srovnání vhodným způsobem. Vědecká rada rovněž upozornila, že evaluaci je možné připravit nejdříve až na rok 2018 a to tak, aby s končícím mandátem Rady ÚSTR byl koncept a harmonogram evaluace připraven v takové míře, že nově ustanovená Rada Ústavu ji bude moci, bude-li chtít, spustit. Upozornil rovněž, že Akademie věd se nevěnuje popularizační a vzdělávací činnosti, nicméně i tuto oblast by bylo vhodné zhodnotit a bude proto třeba navrhnout pro tuto činnost vlastní referenční rámec.

J. Bureš se otázel na harmonogram příprav.

O. Matějka vysvětlil, že Vědecká rada se znovu sejde pravděpodobně během března. Vedení ÚSTR do té doby připraví relevantní podklady, a to včetně finančního rámce evaluace. Členové Vědecké rady budou rovněž vyzváni, aby napomohli s kontaktováním vhodných posuzovatelů do jednotlivých odborných panelů. V listopadu by měl být finální koncept evaluace předložen Radě Ústavu ke schválení. Finální dokument by měl obsahovat konkrétní postup, jak se budou projekty hodnotit, za jakých podmínek, kým a kolik to bude stát. Zejména hodnotitele bude nutné předjednat již v této fázi, neboť ze zkušeností jiných ústavů vyplývá, že sehnat zahraniční odborníky bývá komplikované a časově náročné.

L. Jelínek doplnil, že evaluace bude připravena jako dědictví pro budoucí Radu Ústavu. Upozornil proto, že rozpočtové náklady je nutné znát již v polovině příštího roku, aby se mohly zahrnout do procesu schvalování rozpočtu na rok 2018.

O. Matějka vyjádřil přesvědčení, že finančně bude muset Ústav evaluaci pokrýt z vlastních zdrojů. Neočekává, že by Ministerstvo financí bylo ochotné na ní přidělit prostředky nad rámec běžného rozpočtu.

E. Benešová upozornila, že není třeba veškeré prostředky nutné na evaluaci alokovat jen na rok 2018. Hrubé obrysy kritérií a vymezení evaluace by ráda dostala již v květnu. Finální verzi by bylo vhodné mít k dispozici již na přelomu září a října.

Usnesení: Rada Ústavu ukládá řediteli ÚSTR připravit první návrh koncepce evaluace na červnové jednání Rady ÚSTR s tím, že konečné znění dokumentu bude Radě ÚSTR předloženo nejpozději na začátku října 2017.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

➤ **Zveřejnit tiskovou zprávu Rady ÚSTR stran zneužívání výročí v politické praxi**

E. Benešová připomněla, že tisková zpráva byla zveřejněna 16. 11. 2016.

L. Jelínek upozornil, že tisková zpráva byla Radou ÚSTR přijata již 14. 11. 2016. Zveřejněna tudíž byla se zpožděním a na facebookových stránkách Ústavu dokonce není doposud.

Z. Hazdra vysvětlil, že zveřejnění bylo záměrně učiněno až 16. 11. 2016, neboť se vedení ÚSTR po konzultaci s P. Ryjáčkem domnívalo, že návaznost sdělení na státní svátek 17. 11. 2016 bude vhodnější. Zdůraznil rovněž, že na facebookových stránkách nebyla dosud nikdy žádná tisková zpráva zveřejněna, neboť dle konceptu tohoto profilu sem tento typ zpráv nepatří. Facebookový účet by měl sloužit k prezentaci činnosti Ústavu, nikoliv k politickým prohlášením.

L. Jelínek dal k uvážení, zda v takovém případě nemá mít Rada ÚSTR vlastní facebookový profil.

E. Stehlík podpořil tento návrh, neboť i dle jeho zkušeností je Facebook pro komunikaci s veřejností naprosto klíčový.

M. Uhl upozornil, že tato problematika souvisí s dosud nedokončenou Koncepcí mediální strategie. Ústavu chybí souvislá úvaha o způsobech využití jednotlivých mediálních kanálů. Facebook je dle jeho soudu nejvhodnějším nástrojem pro sdílení kontroverzních témat. Facebook Rady ÚSTR rovněž kvitoval s povděkem s tím, že jej může na pokyn Rady ÚSTR obsluhovat sekretariát.

L. Jelínek zdůraznil, že pokud vedení ÚSTR bude rozhodovat o tom, jakým způsobem se budou komunikovat tisková prohlášení Rady Ústavu, bude muset mít Rada ÚSTR vlastní tiskový odbor.

Z. Hazdra podotkl, že se v tomto případě jedná výjimečně o vzájemné nedorozumění.

E. Benešová souhlasila, že mediální zájem o tiskovou zprávu mohlo překrýt i souběžné spuštění nové e-badatelny.

L. Jelínek upozornil, že podobně nešťastným způsobem bylo „nekomunikováno“ i zvolení dvou členů Etické komise.

M. Uhl požádal, aby tato diskuze pokračovala až nad prvními kapitolami mediální strategie, které má vedení ÚSTR předložit do konce ledna 2017.

➤ **Oznámit Etické komisi ČR zvolení dvou nových členů a jednotlivým kandidátům výsledek volby**

E. Benešová sdělila, že oznámení výsledku volby byla osobně přítomna. Jednotliví kandidáti byli rovněž o výsledku volby informováni písemnou cestou. Podklady zaslané za účelem volby byly kandidátům rovněž vráceny.

➤ **Průběžně informovat o přípravě webových stránek ÚSTR**

J. Stránský členy Rady ÚSTR upozornil, že chvíli před jednáním jim byl zaslán odkaz na testovací verzi nových webových stránek, která již běží na vlastní infrastruktuře ÚSTR. Prodleva proti původnímu plánu vznikla nenadálým výpadkem severů na přelomu měsíce. Upozornil dále, že webové stránky se den ze dne mění tak, jak se průběžně doplňují, aby byly plně kompatibilní se stávající verzí. Nová podoba webu bude spuštěna ve stanoveném termínu.

➤ **Předložit Radě informace k harmonogramu stěhování ÚSTR**

E. Benešová požádala o informaci k přípravě rekonstrukce budovy ÚSTR.

J. Stránský popsal průběh příprav od počátku. Projekt se řeší již 14 let. Při současném řešení se proto od počátku počítalo s projektem architektonické kanceláře, který již delší dobu existuje. Zpracování projektu, které se předložilo v žádosti na Ministerstvo životního prostředí, bylo dva roky staré, neboť na aktualizaci nebylo možné využít žádné další finanční prostředky. V polovině září 2016 vláda ČR přislíbila finanční podíl k uskutečnění této finančně nákladné akce, což bylo prvním signálem pro zahájení přípravných prací. Ve spolupráci s právní kanceláří se začalo připravovat výběrové řízení na dodavatele. Zároveň architektonická kancelář celý projekt aktualizovala, aby odpovídal aktuálnímu vývoji v technologiích. Vlivem dotace z OPŽP projekt musí splňovat i celou řadu tepelně izolačních parametrů. V říjnu se však ukázalo, že architekt specifikoval zakázku podle starého zákona o veřejných zakázkách. Od 1. 10. 2016 však začal platit nový zákon, který neumožňuje v projektu pracovat s takovými technickými detaily, které by vedly pouze k jedinému dodavateli. Architekt proto musel projekt znovu přepracovat, což způsobilo prodlevu. Zítřka by měl být přepracovaný projekt dodán. Až na jeho základě bude možné vypsát výběrové řízení na dodavatele. Nicméně dle pravidel OPŽP je třeba nejprve o novém projektu informovat fond, který musí s dokumentací souhlasit. Zároveň byla zahájena jednání o dočasném umístění zaměstnanců. Jednání dopadla úspěšně, podařilo se sehnat dvě místa, z čehož obě patří do majetku České republiky, tudíž ÚSTR nezatíží nájmem. S ohledem na Plán činnosti vedení Ústavu nechce stěhování vázat na skutečné zahájení výstavby. Stěhování proto proběhne k pevnému termínu na přelomu února a března. Je nutné ale počítat s tím, že po přestěhování bude blíže neodhadnutelné období, kdy budova již bude vyklizena, ale stavba stále nezačne.

E. Benešová se otázala, kdy bude vypsáno výběrové řízení na dodavatele.

J. Stránský vysvětlil, že pokud OPŽP schválí novou verzi projektu, zakázka bude vypsána během ledna. Stavební práce budou zahájeny nejdříve v květnu. Na základě dotazu Z. Bárty dále vysvětlil, že zakázka je svázána pravidly dotačního programu, tudíž hlavní budou především dvě kritéria – cena a délka doby potřebné pro provedení výstavby.

Z. Hazdra shrnul, že od léta, kdy byly prostředky na rekonstrukci vyjednány, věnuje vedení Ústavu maximum času k zajištění celé rekonstrukce, a to především ve dvou ohledech – zajištění náhradních prostor a příprava dokumentace k výběrovému řízení. Náhradní prostory jsou zajištěny, a to dokonce zdarma, výběrové řízení však není možné vypsát, dokud nebyl schválen rozpočet na příští rok. K tomu došlo až v minulém týdnu. Zdůraznil proto, že proces přípravy nešlo z tohoto důvodu urychlit.

Usnesení: Rada žádá ředitele Ústavu, aby jí předložil na každém jejím jednání zprávu o průběhu příprav a prací souvisejících s rekonstrukcí sídla Ústavu.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 4) Plán činnosti na rok 2017

E. Benešová připomněla, že na minulém jednání Rady ÚSTR byl schválen návrh Plánu činnosti s tím, že vedení ÚSTR zapracuje připomínky vznesené na jednání. Nyní Rada Ústavu obdržela opravenou verzi. Následně se otázala, zda některý z přítomných členů Rady ÚSTR nemá k předložené verzi ještě nějaké připomínky.

J. Bureš doporučil seřadit seznam plánovaných konferencí a seminářů chronologicky. Dále se otázal, zda přehled předpokládaných výstupů zahrnuje pouze odevzdané rukopisy, které z nich v příštím roce skutečně vyjdou?

O. Matějka upozornil, že Plán činnosti obsahuje dva různé soupisy. Zmiňovaná tabulka je souhrnem rukopisů, které budou v příštím roce dokončeny. Ty se však většinou z kapacitních i organizačních (redakční práce, korektury, recenzní řízení) důvodů nestihá v daném roce vydat. Oproti tomu publikace, které v příštím roce plánuje ÚSTR vydat, jsou k dispozici v Edičním plánu, který je přílohou Plánu činnosti. Ten obsahuje především publikace, jejichž rukopisy byly již odevzdány, maximálně budou odevzdány během ledna či února. Upozornil, že se jedná o relativně novou praxi, neboť dříve se ÚSTR snažil vydat i ty rukopisy, které byly odevzdány až během října téhož roku. Z důvodu této nové ediční politiky se oba zmiňované soupisy překrývají jen částečně.

E. Benešová upozornila, že jen 9 z 32 plánovaných publikací vychází z projektové činnosti.

O. Matějka vysvětlil, že dle jeho soudu je kategorie projektových vs. mimoprojektových publikací jen formálním kritériem. Jako důležitější vnímal vždy posílení počtu publikací od interních autorů oproti autorům externím.

M. Uhl podotkl, že každý projekt by měl končit monografií, nicméně ne každá monografie musí vycházet z projektu.

O. Matějka rovněž doplnil, že dle jeho názoru značná část publikací z logiky věci do projektové činnosti zapadat nemůže – sborníky z konferencí, katalogy výstav, katalogy publikací, časopisy apod.

J. Bureš rovněž souhlasil, že je dobré rozlišit projektové a neprojektové výstupy, nicméně za signifikantní by považoval to, zda z každého projektu je nějaký výstup. Pokud se vydává i něco nad rámec projektů, je to jediné dobře.

L. Jelínek poznamenal, že ÚSTR dělá mnoho zajímavých věcí, bylo by však nešťastné, kdyby to navenek působilo tak, že sice máme nějaké projekty, ale vydáváme především externí činnost. Dále upozornil, že si není jist, zda je vhodné v soupisu projektů uvádět i ty, které jsou pozastaveny z důvodu mateřské dovolené řešitelék.

O. Matějka vysvětlil, že projekty jsou zařazeny jako signál toho, že se s nimi nadále v činnosti Ústavu počítá. To dle jeho soudu působí pozitivně i na řešitelky, které často na projektech dle svých možností nadále pracují, nicméně jejich práci není jak vykazovat. Rovněž není zcela jasné, kdy se řešitelky do práce vrátí, je proto možné, že se projekt během příštího roku může znovu rozběhnout.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje Plán činnosti na rok 2017 a ukládá řediteli Ústavu, aby předložil jeho vypořádání v polovině příštího roku.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 5) Různé

➤ Žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., č. j. USTR 716/2016

Rada Ústavu vzala žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. na vědomí.

➤ **Dopis M. Vodrážky z 6. 12. 2016, č. j. USTR 423-6/2016**

E. Benešová připomněla, že Radě ÚSTR byla doručena stížnost M. Vodrážky. Na jejím základě předsedkyně Rady Ústavu předběžně požádala Z. Hazdru a O. Matějku, aby na dnešním jednání přednesli vysvětlení. Upozornila nicméně, že dopis byl doručen až po lhůtě na předložení podkladů Radě Ústavu, tudíž dala ke zvážení, zda se členové Rady chtějí dopisem zabývat již na tomto jednání.

Členové Rady ÚSTR s projednáním dopisu souhlasili.

O. Matějka vysvětlil, že jej na jaře 2015 M. Vodrážka oslovil, zda si může podat projekt. Ačkoliv M. Vodrážka nemá vysokoškolské vzdělání a jeho pracovní zařazení se netýká badatelské činnosti ÚSTR (M. Vodrážka pracuje na Odd. digitalizace jako skenerista), rozhodl se O. Matějka jeho žádosti vzhledem k jeho zkušenostem vyhovět. První verze projektu neměla však parametry pro schválení, domluvil se s ním tedy na jejím přepracování a doplnění. Přepracovanou verzi předložil M. Vodrážka v létě 2015. Následně byl dle Řádu projektového řízení požádán o jeden recenzní posudek člen Vědecké rady ÚSTR a jeden externista. Především hledání vhodného recenzenta - externisty trvalo delší dobu, v současné době však již recenzní posudky vedení ÚSTR má. M. Vodrážka je však od 5. 11. 2015 do 30. 11. 2015, resp. 1. 1. 2016 až dosud, v pracovní neschopnosti a mezitím, od 18. 12. 2015 do 31. 12. 2015, čerpal dovolenou. O realizaci projektu není možné rozhodnout, dokud je zaměstnanec v pracovní neschopnosti. Informace o pozastavení projektového řízení mu však sdělena byla, a to ústně na jednání s odborovými organizacemi. Jakmile se M. Vodrážka vrátí do práce, bude možné předat recenzní posudky a návrh projektu komisi k posouzení.

M. Uhl souhlasil, že není možné, aby M. Vodrážka zahájil práci na projektu, dokud je v pracovní neschopnosti.

L. Jelínek podotkl, že jako podstatný se mu ve stížnosti jeví způsob, jakým byl proces schvalování projektu s M. Vodrážkou komunikován. Do budoucna by doporučil písemnou komunikaci.

E. Benešová upozornila, že dopis byl adresován Radě ÚSTR, je tedy nutné, aby na něj Rada Ústavu odpověděla. Navrhla proto, že připraví koncept odpovědi a zašle jej ostatním členům Rady ÚSTR ke schválení formou per rollam.

Z. Bárta upozornil, že mu byla doručena stížnost L. Rudinské na P. Blažka. Dále kvitoval s povděkem aktivní účast Z. Hazdry na předávání Cen Paměti národa.

Z. Hazdra připomněl, že ÚSTR v letošním roce prošel kontrolou NKÚ. Kontrola se zaměřila na hospodaření kapitoly 355 v období 2012-2014. Se závěry byla Rada ÚSTR seznámena na červnovém jednání. Kontrola zjistila především nedostatky v procesu digitalizace a upozornila na chybějící dokumenty strategické povahy, které by dále rozvíjely činnost ÚSTR definovanou zákonem. Premiér ČR vyzval vedení ÚSTR k vyjádření. To prošlo připomínkováním ze strany Ministerstva financí a NKÚ bez rozporu. Minulé pondělí byla zpráva i s vyjádřením ÚSTR předmětem jednání na Vládě ČR, ta přijala toto usnesení: „Vláda bere na vědomí 1. Kontrolní závěr Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 15/39 Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit organizační složky státu Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek, obsažený v části III materiálu čj. 1085/16; 2. informaci o opatřeních přijatých kontrolovanými subjekty, tj. Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek, a pozitivně hodnotí skutečnost, že zásadní systémová opatření byla kontrolovanými subjekty realizována na základě vlastních zjištění ještě před rozhodnutím o zahájení kontroly Nejvyššího kontrolního úřadu a že další doporučení k nápravě, formulovaná v kontrolním závěru

uvedeném v bodě 1 tohoto usnesení, byla v drtivé většině realizována již před ukončením kontroly.“ Toto usnesení přijala vláda ČR jednohlasně, pouze D. Herman se z pochopitelných důvodů zdržel, neboť kontrolované údobí se týkalo i části jeho funkčního období v čele Ústavu.

O. Matějka informoval členy Rady Ústavu, že ÚSTR získal nový GAČR, na jehož základě bude moci od 1. 1. 2017 přijmout 3 nové badatele. Jedná se o tříletý interdisciplinární projekt, který se zaměřuje na vězeňství v letech 1964-1992. Garantem projektu je K. Pinerová. Zisk dalšího GAČR je dle O. Matějky dokladem úspěšnosti přijaté Koncepce vědecké činnosti ÚSTR.

E. Benešová připomněla, že Rada ÚSTR by měla rozhodnout, zda udělí řediteli Ústavu odměnu za celoroční práci. Následně sdělila, že dle jejího soudu by si Z. Hazdra odměnu zasloužil. Dala proto nejprve hlasovat o tom, zda Rada Ústavu řediteli ÚSTR odměnu vůbec udělí.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

E. Benešová navrhla odměnu ve výši jednoho celkem sjednaného měsíčního úvazku.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Vzhledem k tomu, že již nikdo další neměl podnět do diskuze, ukončila předsedkyně Rady Ústavu v 16.36 hod. jednání a popřála všem krásné Vánoce a šťastný nový rok.

Další jednání Rady Ústavu se bude konat dne 10. ledna 2017 v 15.00 hodin.

Za správnost:

Jan Bureš

v.2.

.....
Emilie Benešová
předsedkyně Rady Ústavu pro studium totalitních režimů